

Körmös

A múzeum intézménye eredetileg elválaszthatatlan az apokaliptikus világszemlélettől. Már az első múzeumalapítók Noé bárkájának mintájára fogták fel: rendeltetését abban látták, hogy a várható katasztrófa utáni újrakezdéshez mentse át a legszükségesebb szellemi alapokat. A múlt század hajnalán az emberek még egyedül a régiségeket tartották érdemesnek a tartósításra, a konzerválásra. Ekkor még elképzelhetetlen volt, hogy a reneszánszt követő időszakból bármi is múzeumba kerülhessen.

Az intézmény étvágya azonban egyre nőtt. Az első világháború után fokozatosan megnyílt a 19. század előtt, a második világháború küszöbén már a századeleji moderneket is befogadta, az ötvenes években magához ölelte a negyvenes évek művészetét, a hatvanas évektől pedig kivetette hálóját a kortárs kultúrára is.

A jelen helyzetet jól példázza az a kortárs plakátkiállítás, amelyet nemrég láthattunk egyik patinás múzeumunkban. A rendezők szinte teljességre törő kritikátlansággal gyűjtötték egybe az utóbbi három-négy év plakáttermését, még egyszer megmutatva azt, amit a megnyitóra menet akár az utcán is láthattunk. A gondosan bekeretezett színes lapok előtt az első muzeológusok jutottak eszembe, akik bizonyára nem pusztán maradiságból vagy takarékoságból ódzkodtak a korabeli értékek muzealizálásától, hanem ésszerű megfontolásból. Ők még tudák azt, ami időközben feledésbe merült: egy kultúra vitalitását hagyományosan az biztosítja, hogy élő értékei az emberek közvetlen környezetében maradnak, így gazdagítva gondolataikat és cselekedeteiket. Ha az ilyen értékeket elkülönített rezervátumba zárjuk – mint az említett kiállításon történt –, csak siettetjük annak a katasztrófának a bekövekezését, aminek veszélye a múzeum intézményét, ezt az azóta lim-lomoktól süllyedező „kultúrális bárkát” eredetileg életre hívta.

Székely Zoltán